

April 2003

AMC fylder 40 år

Læs om de planlagte aktiviteter og festligheder.

Læs i dette nummer:

Indbydelse til standerhejsning og pladsdag
Protokol fra generalforsamlingen
Bestyrelsens beretning for 2002
AMC har fået ny WEB. Se hvad du kan finde.
AMC's har 40 års jubilæum. Sådan fejres det.
Sådan bekæmper man støj i el-modeller
Julemanden på nabovisit.
FAI sporting codes – dét betyder de.

Aarhus Modelflyve Club

Forside	Velkommen til AMCs hjemmeside...
Klubinfo	Aarhus Modelflyve Club
Medlem i AMC	Med mere end 90 medlemmer er AMC den største modelflyveklub i Århus og har snart været det i 40 år. Vi flyver med alle former for radiostyrede modelfly, så hvad enten du er begynder, konkurrencepilot eller vild med skalamodeller er AMC stedet for dig!
Begynder i AMC	Vores flyveplads ligger ved Lystrup tæt ved Århus og er rammen om vore aktiviteter og samvær.
Senior i AMC	Du kan få et indtryk at klubben her på siderne og tøv ikke med at kontakte klubben; info@amc-rc.dk .
Gæstepilot i AMC	Happy Landing!
AMC-Nyt	Nyheder
Kalender	Ny bestyrelse
Kontaktpersoner	På AMCs årlige generalforsamling blev bestyrelsen sammensat af følgende personer:
Billeder	Ove Foldbjerg Allan Feld Ole T. Jensen Peter Bøjerholm Jes Schmidt
Links	Der afholdes konstituerende bestyrelsesmøde den 18. marts. (20/2-2003)

Vejret i Østjylland

Hvad synes du om det nye design på amc-rc.dk?

Rigtig godt
 Godt
 Hverken/eller
 Dårligt
 Rigtig dårligt

webmaster@amc-rc.dk
800x600
IE6.0/NN6.2
© 2002 AMC

Metanol er giftigt!
At vores brændstof er endog meget giftigt ved de fleste heldigvis. Men i Norge har en række personer, efter at have drukket metanolholdigt smuglersprit, på egen krop måtte erfare, hvor giftigt metanol egentlig er. Flere er døde og andre har fået alvorlige forgiftninger.
En dødelig dosis metanol er 1-2 milliliter pr. kg kropsvægt, dvs. vejer man 70 kg skal man indtage 70 milliliter for at komme i farezonen. Til sammenligning indeholder en almindelig sodavandsflaske 250 milliliter væske. Skader på synet er en anden følge af metanolforgiftning. Kommer man i behandling for forgiftningen inden for 15-20 timer, skulle der dog være gode chancer for at komme sig helt.
Læs mere om metanolforgiftningerne hos NRK. (6/2-2003)

Nyt design
amc-rc.dk har fået nyt design, og vi håber at det nye layout vil være med til at gøre det endnu lettere at finde relevante informationer for interesserede.
Kommentarer til layout og indhold kan sendes til kommentarer@amc-rc.dk (2/2-2003)

Opdateringer på www.amc-rc.dk

Forsiden på AMC's nye WEB-side (her lidt sammenklemt) – læs mere inde i bladet

Aarhus Modelflyve Club

Bestyrelsen

Formand	Ove Foldbjerg	86 17 86 01
Kasserer	Jes Schmidt	86 94 81 51
Pladsforvalter	Ole Thoft Jensen	86 94 22 80
Sekretær	Allan Feld	86 13 41 40
PR & kontakt	Peter Bejerholm	86 75 25 15

Kontaktpersoner

Pladsforvaltning	Ole Thoft Jensen	otjensen@image.dk
Sikkerhed og plæne	Ole Thoft Jensen	otjensen@image.dk
Klubbladet AMC-nyt	Allan Feld	allan.feld@mail.tele.dk
Nøgler til klubhus	Ove Foldbjerg	o.f@mail.dk
RC-Unionen	Ove Foldbjerg	o.f@mail.dk
Webmaster	Jes Schmidt	js@amc-rc.dk

Instruktører

Motorfly:

Ole T. Jensen	86 94 22 80
Allan Feld	86 13 41 40

Svævefly:

Leif Mikkelsen	86 22 50 07
Allan Feld	86 13 41 40

Helikoptere:

Jes Christensen	86 17 18 16
-----------------	-------------

Stormodeller: (kontrollant)

Ole T. Jensen	86 94 22 80
---------------	-------------

Regler om begrænsning af motorstøj

Flyvning med brændstofmotor er tilladt i følgende tidsrum:

Mandag	09:30	22:00	
Onsdag	09:30	22:00	Klubaften 18:30 til 21:00
Fredag	09:30	20:00	
Lørdag	09:30	18:00	
Søndag	11:00	16:00	men kun i perioden 15/9-1/4

I øvrige tidsrum er flyvning med brændstofmotor ikke tilladt.
Overtrædelse kan medføre bortvisning eller karantæne.

Alle brændstofmodeller skal som minimum være udstyret med fabrikantens standard lydæmper, og skal være støjgodkendt af klubben før de tages i brug. Maksimum støjniveau er 94 dB(A) på 3 meters afstand. Godkendelsen skal fornyes efter væsentlige ændringer eller ombygninger.

PLADSDAG

Lørdag den 12 april 2003

Kl. 10.00

Vores flyveplads trænger til en ordentlig omgang, inden sæsonen starter.
Kom og giv en hånd med.

Vi skal bl.a.:

- Samle bænke og borde
- Reparere og rengøre huset
- Tromle baner og standpladser
- Fjerne muldvarpeskud i massevis

Ole Thoft leder og fordeler arbejdet

Standerhejsning kl. 13.00

Formanden åbner sæsonen med nogle velvalgte ord.

Der skal uddeles klubpokaler,
og så giver formanden nok en lille én.

Protokol fra AMC's ordinære generalforsamling 19 februar 2003

Dagsorden i flg. vedtægterne

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens årsberetning ved formanden
3. Godkendelse af regnskab
4. Godkendelse af budget
5. Indkomne forslag
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer
7. Valg af suppleanter
8. Valg af revisor
9. Eventuelt

1. Valg af dirigent

Ove Foldbjerg åbnede generalforsamlingen med forslag om valg af Richard Møller som dirigent. Derom var enighed blandt de 21 fremmødte, og Richard modtog valget.

Richard indledte med at konstatere, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt og beslutningsdygtig. Richard bemærkede dog, at dagsordenen i forhold til vedtægterne manglede punkt 6 om fastsættelse af medlemskontingent. Generalforsamlingen besluttede at fortsætte handlingen på trods af dette.

2. Bestyrelsens årsberetning ved formanden

Ove oplæste bestyrelsens beretning, som herefter blev sat under afstemning. Beretningen blev vedtaget. Årsberetningen findes i bladet.

3. Godkendelse af regnskab

Regnskabet, der var udsendt rettidigt til alle klubbens medlemmer, blev gennemgået af Per Holm. Per svarede på de stillede spørgsmål, og regnskabet blev godkendt.

Klubben havde ved regnskabets afslutning en formue på knap 76.500 Kr.

4. Godkendelse af budget

Per redegjorde for budgettet, som ikke afviger væsentligt fra de tidligere års budgetter. De

planlagte jubilæumsaktiviteter er ikke budgetterede, og vil blive finansieret over driftsbudgettet. Budgettet blev godkendt.

5. Indkomne forslag

Fra Richard Møller var indkommet forslag om halvering af klubkontingentet for pensionister og efterlønnere. Debatten kom til at dreje sig om hvorvidt klubben har råd til en nedsættelse samt det generelt hensigtsmæssige i at skelne mellem forskellige kategorier af medlemmer.

Ved forslaget afstemning var 7 stemmer for og de resterende 14 imod. Forslaget var hermed forkastet.

Bestyrelsen havde fremsat forslag om vedtægtsændringer, med henblik på at få mulighed for under særlige omstændigheder at afvise ansøgning om medlemskab, samt at ændre eksklusionsparagraffen til at omfatte både karantæne og bortvisning ved brud på foreningens vedtægter. Bestyrelsen redegjorde for baggrund og hensigter med ændringerne, hvorefter forslaget blev enstemmigt vedtaget.

6. Valg af bestyrelsesmedlemmer

På valg var Ole Thoft, Per Holm og Steen Bluhme, hvoraf kun Ole Thoft genopstillede. Ole Thoft modtog genvalg. Som nye medlemmer valgtes på bestyrelsens oplæg Peter Bejerholm og Jes Schmidt. Der var ikke yderligere forslag.

7. Valg af suppleanter

På valg var suppleanterne Lars Christensen, Hans Henrik Gerkens og Jes Schmidt. Ingen ønskede genvalg. Som suppleanter valgtes på bestyrelsens oplæg Mike Pedersen og Flemming Thomsen.

8. Valg af revisor

Richard Møller modtog genvalg som revisor.

Den glade nyvalgte bestyrelse fra venstre Allan Feld, Peter Bejerholm, Ove Foldbjerg, Ole Thoft, Jes Schmidt og suppleant Mike Pedersen.

9. Eventuelt

Richard opfordrede til, at der i AMC-nyt bringes en oversigt over F modelklasserne.

Allan oplyste, at spærrebommen ved indkørslen til flyvepladsen ikke må lukkes, da den ikke er lovligt opsat. Klubben kan blive draget til ansvar for evt. skader i tilfælde af uvedkommendes påkørsel af bommen.

AMC er blevet meldt ind i Lystrup Fælleslaug, som er en forening af lokale interessenter. Formålet er at få indsigt i og indflydelse

på lokale forhold, samt at være repræsenteret og kendt i lokalsamfundet.

Generalforsamlingen kunne tilslutte sig at AMC søger optagelse i DGI, herunder DGIs formålsparagraf, *Foreningens formål er ved idræt og andre kulturelt virke at styrke det frivillige foreningsarbejde for at fremme den folkelige oplysning.*

Ove kunne berette at kommunen har besluttet at inddæmme engområdet vest for Lystrupvej som eng-sø. I flg. udsagn fra kommunen vil det ikke påvirke AMCs tilstedeværelse.

Bestyrelsens beretning for år 2002

Beretningen blev oplæst af formanden og godkendt på generalforsamlingen

Rigets tilstand

Medlemstal, tilgang og aktivitet.

Sidst på klubbens 39'te sæson nåede AMC det højeste medlemstal i mange år, nemlig 96. Det er dejligt at se, at vores gode hobby stadig kan trække bl.a. unge mennesker til, i en tid med næsten utallige fritidstilbud. Det er også dejligt at konstatere den stigende aktivitet blandt medlemmerne, unge som ældre.

I perioden 6/10 2001 til 6/10 2002 blev der registreret næsten 4.100 flyvninger nogenlunde jævnt fordelt på alle modeltyper. Der skal ses i forhold til ca. 3.400 flyvninger i forrige sæson. Pingvinerne står for den største del af flyvningerne med el-svævere, og har været

ekstra aktive. Flyvning med HLG-svævere tæller også godt med.

Der er ingen tvivl om, at sæsonens usædvanligt gode flyvevejr har været med til at øge aktiviteten. Først havde vi en mild vinter, hvor der især blev fløjet meget svæveflyvning. Den lange og varme eftersommer, der varede helt hen til midten af oktober, gav anledning til ekstra aktivitet især for flyvningen med brændstofmodeller.

Dét, og meget andet kan man se af denne statistik. Statistikken er baseret på klubbens logbog, som bliver ført med stor omhyggelighed.

Model-type	2001				2002									I alt
	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep*	
El-fly	26	35	10	14	35	110	156	99	112	189	65	104	29	984
Brændstof	52	22	10		15	51	58	102	90	178	151	186	7	922
Svæver	129	131	16	16	19	123	38	81	30	70	103	10		766
El-svæver	25	40	19	10	8	46	65	72	54	93	74	122	20	648
HLG-svæv			15			252	198	36	10	79		20		610
Helikopter	8	7				9	18	22	12	13	45	11	5	150
I alt	240	235	70	40	77	591	533	412	308	622	438	453	61	4080

* Opgørelsen for september 2002 dækker kun de 6 første dage.

Bestyrelsen

Den årlige generalforsamling blev afholdt d. 20 februar i en hylende snestorm. Alligevel mødte adskillige medlemmer op, og fik en god oplevelse ud af det.

Generalforsamlingen valgte følgende bestyrelse for 2002:

Formand	Ove Foldbjerg
Kasserer	Per Holm
Sekretær	Allan Feld
Pladsforvalter	Ole Thoft
PR og off. anlig.	Steen Bluhme

samt

Suppleant	Lars Christensen
Suppleant	Jes Schmidt
Suppleant	Hans Henrik Gerkens

Rollerne blev dog først besluttet på et konstituerende bestyrelsesmøde kort efter.

Det blev besluttet at suppleanterne kunne deltage på alle bestyrelsesmøder. Det har vist sig at være en god idé, og det vil være anbefalingen til den kommende bestyrelse, at forsætte sådan.

Årets begivenheder

Pladsdag

Der var stor tilslutning på pladsdagen, og der blev fjernet hundredvis af muldvarpeskud, banerne blev jævnet og gjort klar til sæsonstarten. Da standen var rejst, prøvede de første piloter om banerne kunne bære.

Udstillinger

Normalt deltager AMC på den årlige fugleudstilling i FKS-hallen i oktober. Hele udstillingen blev desværre aflyst i år pga. den florende Newcastle Disease.

Til gengæld deltog AMC planmæssigt i udstillingen *Seniorliv i Århus* på rådhuset. Udstillingen var godt besøgt, og der var stor interesse for AMC's stand, som det meste af tiden var bemandede med 'Pingviner'.

AMC i avisen

En journalist og en fotograf fra Århus Onsdag gæstede klubben i juli for at skrive en artikel om vores aktiviteter. Det er vores opfattelse, at artiklen har været medvirkende til den ekstraordinære publikumsinteresse for festugeflyvningen og senere den ekstraordinære medlemstilgang.

Grillaften og auktion

1/6 blev der afholdt auktion over de modeller og materialer, som klubben havde modtaget som gaver samt hvad klubbens medlemmer ønskede at afhænde. Det meste blev solgt til fornuftige priser, men der var også rene røverkøb imellem. Flere unge piloter kom billigt til en ekstra model. Efter auktionen var der grill-aften med deltagelse af piloternes familier. Det var et rigtig hyggeligt arrangement, som vi vil gøre til en fast årlig begivenhed.

Grillen

Grill-aftenen gav inspiration til, at AMC skulle have en fast grill på pladsen. Leif og Allan

byggede en solid grill af cementsten, som er til medlemmernes rådighed.

Foredragsaften om termikflyvning

Sidst i september arrangerede klubben en foredragsaften om teknikken bag termikflyvning. Foredragsholder var Jørgen Korsgaard, mest kendt i fritflyvningskredse som en garvet F1A *pilot*. De 15 fremmødte medlemmer var enige om, at arrangementet havde været en succes, og klubben vil forsøge at arrangere lignende foredragsaftener i fremtiden.

Stævner

Det blev i årets løb til 2 AMC-Open svævestævner og et motorflyvestævne. Stævnerne er sjove og hyggelige, og ligger på et niveau, hvor alle kan deltage. Der er plads til mange flere deltagere, og det ville kun gøre stævnerne bedre, hvis flere medlemmer mødte frem. Vi håber på en god medlemsopbakning om stævnerne i 2003, hvor AMC-open bliver udvidet med en særlig klasse for el-svævere.

AMC har haft piloter med til en række udenlandske stævner. I Tarp i Tyskland var en større delegation afsted til det årlige arrangement, som tiltrækker piloter fra hele Europa. Den tyske F3A-mester gav opvisning imellem de forskellige flyvninger. Også her skal der lyde en opfordring til større deltagelse. Der er klasser for enhver smag og formåen foruden en periode med fri flyvning. Det er ikke dyrt at deltage, og samles man om at køre derned, er rejseomkostningerne begrænsede.

Svævepiloterne var aktive i en hel række stævner uden for AMC

Hen over året blev det til :

Stævne	Sted	Tidspunkt
Als F3J	Sønderborg	april
Jyske mesterskab F3J	Holstebro	maj
Grindsted Open	Grindsted	maj
Danmarksmesterskab F3J	Esbjerg	juni
Munich Soaring Trophy F3J	Munchen, Tyskland	juni
10'th Holland Glide F3J	Breda, Holland	august
Verdensmesterskab F3J	Lappeenranta, Finland	august
Norddeutsche Meisterschaft F3J	Kalten Kirchen, Tyskland	august
Sjællandsmesterskabet F3J	Risby	september

Indendørsflyvning

I denne vinter, ligesom forrige vinter, har Lone Buch arrangeret indendørsflyvninger på Skjoldhøjskolen i Tilst. Arrangementerne har samlet mange deltagere, såvel AMC-medlemmer som vore kolleger fra Silkeborg. AMC-piloterne er tilsvarende flittige gæster til stævnerne i Silkeborg.

Indendørsstævnerne er en hyggelig anledning til at møde klubkammeraterne i løbet af vinteren, og der opstår mange sjove episoder med de små lette flyvere. Vi kan kun opfordre til at kigge indenfor med eller uden flyver.

Baneudvalg og baneforhold

I foråret blev der nedsat et baneudvalg, som skulle arbejde med idéer til forbedring af baneforholdene og klubhuset, herunder vurdere muligheden for at flytte banerne længere væk fra fodboldbanerne samt muligheden for at få et bedre klubhus. Netop som idéerne var ved at tage form, indløb en støjklage fra en af klubbens naboer, og alle planer om flytning blev skrinlagt. Udvalget har fortsat til opgave, at arbejde på forbedringer af klubhus og faciliteter. Da vi ikke kan have et solpanel i fred for tyveknægte, skal alternativ strømforsyning undersøges.

I sommerferien blev baneanlægget tromlet og Mike tog initiativ til at fliserne blev lagt om på et antal standpladser. Desværre valgte nogle motorbissere at køre 4-hjulstræk på banerne i oktober, og de har efterladt nogle grimme

spor, som vi må se at få bugt med på den kommende pladsdag.

Festugeflyvning

Festugeflyvningen i forbindelse med Århus Festuge blev noget ud over det sædvanlige. Formentlig hjulpet af det gode vejr og den avisomtale klubben havde fået i *Århus Onsdag*, var der usædvanligt mange tilskuere både onsdag og lørdag. Der var også meget aktivitet i luften, så tilskuerne fik en oplevelse med sig hjem. Tak til alle de medlemmer der deltog med opvisning og arrangement.

Lars Christensen delte gavmildt prøveture ud til mange unge tilskuere; så mange at klubbens hårdtprøvede træningsmodel til sidst blev træt og lagde sig til hvile i græsset – lidt hårdt. Vi kan se på tilgangen af unge medlemmer i 4'de kvartal, at det var umagen værd. Det betragter vi som Lars' afskedsgave til klubben og sender en stor tak for dén, og for alt dét som Lars har stået for i klubben gennem årene. Vi kommer ikke til at se Lars så ofte i AMC, da Lars er flyttet til Syden, nærmere bestemt til Vejen, hvor han arbejder.

Støjklage og regler

I september indløb en alvorlig støjklage fra en af vores naboer. Det gav en slem forskrækkelse da, klageren truede med at gå til kommunen. Ingen (måske bortset fra naboerne) ønsker at klubben skal flytte fra Lystrup Enge, så derfor vil vi være mere forsigtige. Det har

medført, at den tidligere obligatoriske støjgodkendelse af brændstofmodeller er genindført, og at flyvning med brændstofmodeller i retning af nabobebyggelsen i nord-østlig retning, skal begrænses mest muligt. Reglerne betyder at kun støjgodkendte brændstofmodeller må benyttes. Detaljer om reglerne kan findes i AMC-nyt december 2002, i pladsreglerne og som opslag i klubhuset.

Julevisit

For at formilde naboernes vrede ansigter, drog Ove og Allan på julevisit hos alle 6 naboer. I julegavesækken havde vi puttet lidt chokolade og god vin, og vi blev overraskende godt modtaget. Trods støjen var der forståelse for vores hobby de fleste steder. Med gaven fulgte et julekort med telefonnumre på klubbens kontaktpersoner.

Vi betragter julevisitterne som en god investering, og vil forsøge at gøre dem til en god tradition.

Ny WEB-side

Nu da vores hidtidige WEB-master Lars Christensen jo forlader klubben overtager Jes Schmidt opgaven. Ved samme lejlighed er det besluttet at modernisere WEB-siden både mht. indhold og det værktøj, der bruges til vedligeholdelse. Den nye side kan ses på den velkendte adresse www.amc-rc.dk.

Det nye vedligeholdelsesværktøj gør dels, at vedligeholdelsen er nemmere og dels at flere personer kan deles om opgaven. Dermed kan siden holdes tæt opdateret, hvilket er en forudsætning for, at nogen vil bruge den.

Siden indeholder al relevant information om AMC, herunder klubkalender, regler og vedtægter, flyvetider, kontaktpersoner, AMC-nyt samt supplerende artikler. Vi håber, at klubbens medlemmer vil bidrage med billeder og tekst om deres modeller, stævner, historier og anekdoter og hvad man ellers har lyst at fortælle.

Ny AMC hjemmeside

af Jes Schmidt

WWW.AMC-RC.DK blev i starten af det nye år relanceret i et nyt design. Målet var dels at gøre det endnu lettere for nuværende og kommende medlemmer af finde relevante oplysninger om AMC og dels at skabe nye muligheder på hjemmesiden.

Ved at flytte hjemmesiden til en ny server, er det blevet muligt for flere personer at få adgang til at redigere hjemmesiden, hvorfor flere personer nu kan bidrage til og vedligeholde siderne i fællesskab. Målet er i denne sammenhæng, at gøre hjemmesiden mere opdateret og levende end hidtil fx med små historier, artikler eller gode links - som altid er alle medlemmer velkomne til at bidrage med indhold til siderne. Under alle omstændigheder fortsætter arbejdet med at indsamle og forankre viden til gensidig interesse, så man som medlem af AMC altid ved, hvor nyttige og re-

levante informationer om modelflyvning og livet i klubben kan findes.

På det mere tekniske område er der også kommet nye muligheder. Vi kan nu implementere databaser på siderne, hvilket gør det muligt at skabe interaktive og dynamiske WEB sider. Her er der allerede en række initiativer i støbeskeen, hvor et medlemsforum (som vi kender det fra rc-unionen.dk) og et billedgalleri bliver det første synlige bevis på disse nye muligheder. Via forumet vil medlemmerne kunne diskutere og hjælpe hinanden, og billedgalleriet vil give det enkelte medlem mulighed for at uploade egne billeder af sine modeller. Og med tiden vil der komme endnu flere interaktive muligheder til.

Som noget nyt vil der også blive foretaget afstemninger på nettet, hvor medlemmernes

holdninger til forskellige emner vil blive lod-det. Det vil kunne give bestyrelsen og andre mulighed for at få en pejling af, hvor stor opbakning der måtte være til et givent initiativ.

På længere sigt er håbet, at hjemmesiden kan bidrage til at knytte endnu stærkere bånd mel-

lem medlemmerne, fordi det bliver nemmere at kommunikere med hinanden. Hvorfor ikke aftale en skrænt-tur, en tur til Dortmund eller måske bare lige meddele at man tager på pladsen med et par pølser til grillen...

Oplev det nye design på www.amc-rc.dk og benyt også muligheden for at be-dømme og kommentere ændringerne.

AMC har 40 års jubilæum i år

d. 1 juni er det 40 år siden Aarhus Modelflyve Club blev stiftet, og det fejres med manér.

I den anledning arrangerer klubben 2 særlige aktiviteter, nemlig et flyvestævne med publi-kumsopvisning i weekenden d. 14 og 15 juni samt en klubfest for piloterne og deres familie lørdag d. 28 juni. I næste udgave af AMC-nyt vil vi fortælle klubbens historie og bringe flere detaljer om arrangementerne.

På næste side, kan du se den indbydelse, som bliver indrykket i det kommende nummer af Modelflyvenyt.

Lidt radiohistorie

AMC blev dannet samtidig med at de første radiostyringsanlæg, til modelflyvning blev til-gængelige i starten af 60'erne. Nogle af vores ældre medlemmer kan stadig med tårer i øj-nene huske de første anlæg, de såkaldte bang-bang anlæg. De havde kun trykknapper som kunne give rorene fuldt udslag til den ene el-ler anden side.

Fjernstyringen var dyr og tung, så ofte havde modellerne kun sideror. Det var fuld knald på motoren indtil tanken var tom, og så skulle modellen jo gerne vende blidt tilbage til mo-der jord. Det var noget, der stillede krav til modellernes egenstabilitet.

I starten af 70'erne blev radioteknikken mere avanceret, og proportionalstyring blev efter-hånden almindelig. Proportionalstyring er det

vi alle bruger i dag, hvor rorene følger styre-pindene.

Teknikken var dog kostbar. En servo kostede en ugeløn (og vejede ca. det samme), så der blev sparet på dem. Først da microprocessorer og integrerede kredsløb blev almindelige i midten af 80'erne, kom vægt og pris ned i et leje, hvor mange kunne få råd, og hvor modeller med mange servoer derfor dukkede op. I den for de sidste 10-15 år er computersen-derne blevet almindelige. De kan huske man-ge modeller, og kan lave avancerede miks mellem rorfunktionerne. Tidligere var det be-grænset, hvilke rorfunktioner der kunne mik-ses fra senderen. Der blev brugt megen flid og opfindsomhed på at fremstille mekaniske mikserne. Krængror og flaps kunne f.eks. mik-ses ved at sætte krængrorsservoen på en slæ-de, som blev flyttet af flap-servoen eller ved at kombinere servofunktionerne via forskelli-ge trækstænger og vippearme.

Flyvning med elektromotor startede i slutnin-gen af 70'erne, da der kom bedre battericeller, men ydeevnen var ikke værd at tale om.

I dag er det nærmest en smagssag om man vil flyve el eller brændstof. Med udviklingen af de børsteløse elmotorer, kunne meget tyde på, at elmotorer efterhånden vil fortrænge brænd-stofmotorer helt op til 5-6 cm³.

Det bliver spændende at se, hvad man kan med teknikken, når AMC engang fylder 50 år.

Århus Modelflyve Club fylder 40 år

**Derfor indbyder klubben til stort jubilæumsstævne
d. 14-15 juni i Lystrup ved Århus**

Chuck Yeager kommer - desværre ikke.

Men så er der meget bedre plads til dig og dine bedste modeller.

På stævnet kan du flyve med alt, hvad der overholder de alm. sikkerhedsregler samt klubbens støjregler (94dBa, 3 meter). En beklagelig undtagelse er dog svævere i højstart. Du er også meget velkommen til at deltage i publikumsopvisningen lørdag, hvis du har et A-certifikat

Deltagelse er gratis, men kræver tilmelding senest 15 maj, hvis du vil overnatte på pladsen og/eller vil deltage i aftenarrangementet lørdag. Der er mulighed for at opstille telt og campingvogn på pladsen. Kørselsvejledning samt tilmelding på www.amc-rc.dk/40aar eller tlf. 86 13 41 40.

PROGRAM

Lørdag 14. juni 2003

kl. 09.00 Pladsen åbner + briefing
kl. 09.30 Fri flyvning
kl. 13.00 Jubilæumsopvisning
kl. 15.30 Fri flyvning
kl. 16.30 Motorkonkurrence
kl. 18.00 Fri flyvning
kl. 19.00 Brændstof-flyvning stopper
Aftenarrangement med grill,
fadøl og socialt samvær

Jubilæumsopvisning lørdag kl. 13.00

kl. 13.00 Århus Faldskærmsklub åbner opvisningen fra oven
kl. 13.20 Kunstflyvningsopvisning F3A
kl. 13.40 Combat konkurrence
kl. 14.00 Helikopteropvisning
kl. 14.20 Svæveflyvning med højstart og hastighedskonkurrence
kl. 14.40 Jetflyvning
kl. 15.00 Jumboflyvning med stormodeller
kl. 15.30 Tilskuere kan få en prøvetur med AMC's skolefly, og måske med andre modeller, hvis nogen vil give en tur.

Søndag 15. juni 2003

kl. 09.30 Fri flyvning
kl. 11.00 Konkurrence
kl. 12.30 Fri flyvning
kl. 16.00 Stævnet slutter

Medbragt mad kan tilberedes på grillen.
Pølser til grill, vin, øl og vand kan købes på pladsen.
Lørdag aften vil klubben være vært ved et par fustager fadøl.

Vel mødt til AMCs jubilæumsstævne.

Er støjdjævelen co-pilot på din el-flyver ?

Af Allan Feld

For en gangs skyld skal det ikke handle om hørbar motorstøj. Her drejer det sig om elektrisk støj og hvordan man bedst undgår den. Mange har været, plaget af elektrisk støj på deres el-fly, men støjen kan bekæmpes med ret enkle midler.

Elektrisk støj i el-fly

Den elektriske støj i et el-fly opstår først og fremmest når elektromotorens kul glider mod kommutatoren. Dermed også sagt, at en kul-løs motor (børsteløs) næsten ikke støjer. Man støjdæmper normalt motoren ved at forbinde en kondensatorer fra hver af motorterminalerne til motorhuset samt endnu en kondensator mellem motorterminalerne. Skal det være ekstra godt, loddes en ledning på motorhuset og forbindes til minuspolen (sort) på en modtagerport.

Kondensatorerne fjerner radiostøj fra motoren, men der også en anden støj at kæmpe med. Den spredes til modtageren gennem luften fra ledningerne til regulator og batteri. Den støj der spredes gennem luften kan reduceres ved at sno ledningerne til motoren om hinanden. De samme gælder ledningerne mellem regulator og batteri. Snoede ledninger afgiver mindre støj til omgivelserne.

Korte ledninger støjer også mindre end lange ledninger. Derfor skal ledninger mellem regulator og motor hhv. regulator og batteri være kortest muligt og kraftige nok.

Det kan være nødvendigt at afskærme selve modtageren mod støj – også fra andre sendere. Det gøres nemmest ved at omvikle modtageren stramt med 2 lag stanniøl. Mellem de to lag lægges en afisoleret ende af en kort ledning. Ledningens anden ende sættes til minuspolen (sort) på en af modtagerportene.

Den støj der forplantes gennem ledningsnettet er sværere at gøre noget ved. Først og fremmest skal batteriet være i orden. Det er batteriet, der skal *kvæle* støjen i ledningsnettet. Dernæst skal ledningerne mellem batteri og regulator være så tykke som muligt inden for

rimelighedens grænser, så der opstår mindst muligt tab i dem. Tabet vil nemlig give et spændingsfald, der pulserer i takt med motorens pulserende strømforbrug og som derfor laver støj i ledningsnettet.

Som tommelfingerregel skal ledningskvadratet i mm^2 svare til motorstrømmen i Ampere delt med 10. En $2,5 \text{ mm}^2$ kobberledning rækker dermed til et forbrug på 25A svarende til hvad 2 stk. Speed 400 motorer guffer i sig, når de anstrenger sig.

De børsteløse motorer laver ikke radiostøj, men de er ikke så uskyldige hvad angår støj på ledningsnettet. Børsteløse motorer sættes jo netop ind, hvor der er brug for mange kræfter, og derfor bruger de meget strøm.

Er det ikke muligt at bekæmpe ledningsstøjen effektivt, kan det være nødvendigt at bruge separate batterier til motor og modtager. I så fald skal man huske at afbryde BEC ledningen mellem regulator og modtager, dvs. plusledningen (den midterste i stikket). Ellers ødelægges regulatoren med det samme.

Støj kan også opfanges af lange servoledninger. F.eks. i en svæver med krængrorsservoer ude i vingetipperne, kan de lange servoledninger opsamle støj fra eksterne støjkilder, eller fra motoren i en el-svæver.

Det kan begrænses ved at montere ferritringe på servoledningerne tæt ved modtageren. Der lægges 2-3 vindinger af servoledningen om ferritringen. Det bedste er imidlertid at montere små kondensatorer på servostikkene ved modtageren. Kondensatorerne skal sidde mellem stikkens yderste ben. Brug f.eks. kondensatorer på 1nF, som bl.a. kan købes i Århus Radiolager for næsten ingen penge.

Husk altid en grundig rækkeviddetest efter at der er lavet støjdæmpning. Nogle modtagere kan f.eks. ikke lide at være pakket i stanniøl.

Testen skal gennemføres med motoren på hhv. fuld, halv og minimal kraft, da støjen varierer meget med belastningen.

Reduceret servovandring på senderen giver øget støjfølsomhed

Måske er det indlysende, men sammenhængen mellem støjfølsomhed og brug af reduceret servovandring indstillet fra senderen, gik først op for mig for nylig. Jeg har ubekymret fløjet min Devine-II med servovandringen reduceret helt ned til 20% på senderen.

Med en moderne computersender, er det jo fristende nemt at samle mekanikken på øjemål, og bagefter klare al justering på senderen. Står rorene lidt skævt, eller er udslagene kæmpestore, justerer man jo bare senderen, så det hele passer – gør man ikke ?

Alternativet er at reducere udslaget ved at flytte rorforbindelsen til et hul længere inde på servohornet eller længere ude på rorhornet – som i gamle dage. Det er lidt mere besværligt, men det har afgjort sine fordele.

Det er egentlig ikke støjfølsomheden, der øges ved at reducere servovandringen på senderen. Det er virkningen af de forstyrrelser,

der måtte komme. At servoudslaget reduceres på senderen, vil ikke reducere det servoudslag en forstyrrelse kan give. I mit tilfælde hvor servovandringen var reduceret til 20%, kunne en forstyrrelse give et servoudslag, der er 5 gange større end dét fra senderen, og det ville ødelægge enten servo, ror eller rorstænger, og et styrt ville nok blive resultatet.

Med en mekanisk reducere kan en forstyrrelse i værste fald give fuldt rorudslag. Det er slemt nok, men forstyrrelser er ofte kortvarige, i hvert fald hvis de kommer udefra, og så er roret stadig intakt, når støjen ophører.

Et uønsket fuldt udslag kan ikke alene skyldes en forstyrrelse, men også at man tænder modtageren uden at senderen er tændt, eller at senderen er indstillet til en anden model.

Rent mekanisk skal modellen altså helst kunne tåle at servoerne slår helt ud til begge sider, uden at der opstår skader.

En *rigtig* modellflyver fotograferet ved stævnet i Tarp i Nordtyskland i sensommeren.

Som nævnt i bestyrelsens beretning, er det et hyggeligt stævne, hvor man kan opleve lidt af hvert, og kan deltage som pilot i mange forskellige klasser uden at være verdensmester.

AMC-julemanden på nabovisit

af Ove Foldbjerg

Den 18 december tog Allan og undertegnede rundt på den planlagte julevisit til klubbens 6 naboer. Foruden et fint julekort med en hilsen og med telefonnumre på klubbens kontaktpersoner, medbragte vi en julegave til hver af naboerne. Gaven bestod af et par flasker god vin og en æske chokolade. Visitterne var en uventet positiv oplevelse.

Vi blev meget hjerteligt modtaget flere steder. Et par af naboerne sagde, at til trods for, at støjen af og til var lidt belastende, havde de forståelse for vores hobby.

Det er mit indtryk at julevisitten blev meget positivt modtaget og vil gøre det nemmere at komme i dialog, hvis der opstår problemer. Som den sidste i rækken besøgte vi den nabo, som i efteråret klagede over støjen. Desværre traf vi kun en barne pige hjemme, så vi måtte nøjes med at aflevere gaven uden at få naboen i tale.

Med baggrund i vores positive oplevelse, vil vi arbejde for at julevisitterne bliver en årlig tilbagevendende begivenhed.

FAI Sporting Codes

AMCnyt blev på generalforsamlingen opfordret til at bringe en oversigt over de forskellige FAIs Sporting Codes. Oversigten kan findes i sin fulde længde på Internet på <http://home.worldonline.dk/rothmann/rc/FAI.html>. Her er den i forenklet form.

Frit flyvning

- F1A Svævefly
- F1B Gummimotor
- F1C Brændstofmotor
- F1D Indendørs
- F1E Skråntflyvning

Line styring

- F2A Speed
- F2B Kunstflyvning
- F2C Team Racing
- F2D Combat
- F4B Skalamodeller med flere motorer

Radio styring

- F3A Kunstflyvning, fastvinget, brændstofmotor, efter fastlagt skema.
- F3B Termik, konkurrence i tid, distance og hastighed.
- F3C Kunstflyvning, helikopter, brændstofmotor, efter fastlagt skema.
- F3D Pylon Racing, brændstofmotor, hastighedsflyvning i trekantbane
- F3F Skråntflyvning, konkurrence i tid og distance.
- F3I Flysløb, konkurrence i tid og hastighed efter fastlagt program.
- F3J Termikflyvning på tid med præcisionslanding.
- F4C Skalamodeller med én eller flere motorer.
- F5A Kunstflyvning, fastvinget, el-motor, efter fastlagt skema.
- F5B El-svævere, konkurrence på tid, distance og hastighed.
- F5C Kunstflyvning, helikopter, el-motor, efter fastlagt skema.
- F5D Pylon Racing, el-motor, hastighedsflyvning i trekantbane

Brugtbørsen

Frede Sachmann (tlf.: 86 99 14 12) sælger:

Model	Bemærkning	Spv.	Motor	Pris uden motor
Trainer 60, ny	god som model nr. 2	180	Anbefalet 10cc 2-takt	950 Kr.
Supra	Kunstflyver	140	Til El-motor	750 Kr.
Radioanlæg, DIGICONT 8 kanaler PCM 35 Mhz. Anlægget består af: sender, 5 stk. modtagere, 6 stk. servoer og ladeapparat.				1.700 Kr.

Vise ord om flyvning

Der kræves kun 2 ud af 3 følgende ting for at flyve sikkert: Højde, hastighed eller hjerne.

Ældre piloter kan huske dengang sex var sikker, og flyvning var farlig.

Flyvningens historie vidner om en total succes. Ingen er nogensinde blevet deroppe.

En rar mand kom forbi

og stillede en kasse med ca. 10 stk. 12V 6AH startbatterier i klubhuset, og skrev at man kunne tage efter behov. Det har folk gjort, og nu er kassen tom. På den måde har nogle medlemmer fået et *billigt* og måske godt batteri til startkassen.

Tak på klubbens vegne til den glade giver for det gode initiativ.

Bliver det da ikke snart sommer og flyvevejr ?

Klub information

I løbet af sommeren vil klubben arrangere 2 svævestævner.

Det første stævne afholdes søndag d. 18 maj, og er et klubstævne. Det andet stævne afholdes søndag d. 31 august, og er et åbent F3J stævne, hvor vi håber på deltagere fra hele landet og måske udlandet.

Klubstævnet d. 18 maj – er også for el-svævere !

I klubstævnet kan man deltage med alle former for svævefly fra 2-meter klassen til F3J klassen. Der flyves efter 2-meter reglerne i 5 runder med varierende flyvetid. Forskellen mellem modelklassernes ydeevne kompenseres med handicaps. Niveaueet er sådan, at enhver kan deltage og få en sjov dag.

Som noget helt nyt kan man også deltage i klubstævnet med el-svævere.

El-svæverne flyver under F5B-reglerne, der tager højde for el-modellernes forskelligheder og forbruget af motortid. Reglerne er lidt komplicerede og kræver en kontrollant pr. deltagende pilot. Hvis der er tilmeldinger nok, kan piloterne være kontrollanter for hinanden på skift, men det vil være en stor hjælp, hvis nogen af klubbens øvrige medlemmer vil tilbyde at være kontrollanter.

AMC open F3J stævne d. ?? august

Dette er et traditionelt F3J stævne, hvor vi indbyder deltagere fra ind- og udland. Stævnet bliver annonceret på RC-Unionens WEB sider.

Klubkalender – kommende arrangementer

Ugedag	Dato	Tidspunkt	Aktivitet
Lørdag	12-apr	fra kl. 10:00	Pladsdag og standerhejsning
Søndag	18-maj	10:00-16:00	AMC klubstævne for alle svævere og motorsvævere
Lørdag	14-jun	fra kl. 09:00	AMC jubilæumsstævne
Lørdag	14-jun	13:00-15:30	AMC jubilæumsstævne publikumsopvisning
Søndag	15-jun	til kl. 16:00	AMC jubilæumsstævne
Lørdag	28-jun	14:00-17:00	Auktion og familiedag
Lørdag	28-jun	fra kl. 19:00	AMC jubilæumsfest for medlemmer og familie
Lørdag	02-aug	10:00-16:00	AMC motorflyvestævne
Søndag	?????	10:00-16:00	AMC Open F3J svævestævne med gæster fra andre klubber
Onsdag	3-sep	18:30-20:00	Festugeflyvning
Lørdag	6-sep	fra kl.13:00	Festugeflyvning
Lørdag	11-okt	fra kl.10:00	Standerstrygning
Onsdag	3-dec	fra kl. 19.30	Gløggften
Onsdag	18-feb 04	fra kl. 19:30	Generalforsamling